

اجتهاد

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

XVIIIme ANNÉE

1 Mai: 1923 — No. 153

اداره خانہ سی

جفال اوغلانده « اجتهاد نھوی »

تلفون: استانبول ۸۶۵

« اون سکزنجی سنه تأسیسیه »

حیاتی ، فلسفی ، اجتماعی فکر غزته سی

نومرو ۱۵۳ — ۱ مایس ۱۹۲۳

مباحثه من ده حرفیاً شو سوزلری سویله شدی :

« سلطان عزیز جشمکاتک زمان سلطنتده ، ژاپونلر تدقیقات دینییه ده بولنق و بزم علمای دینیزله مباحثه و مبادله افیکار ایتک اوزره ایستانبوله . صورت رسمیه ده ، بیر خواجه ، بیر روحانی کوندرمشلردی . حکومت سنییه بو محترم ژاپونی مسافر خاص ایدیشش ؛ خدمته بیر سرای آرابه سی ، خدمه و بیر ترجمان تخصیص ایتمشدی . او زمانک اعلم علماسندن آق صقاللقی و صاری مسلط و صاری پابوجلی و قوللری غایت اوزون جبهلی بیر خواجه افندی ژاپون خواجه سیله مباحثه یه مأمور اولمشدی . ژاپون خواجه مکمل انکلیزجه سویله یوردی ، بیر آفرانسزجه و داهای آلمانجه بیلوردی ؛ عربجه تکلم و تحریریه مقتدر ایدی . بزم اعلم علماسن تورکجه دن ماعدا هیچ بیر لسانله متکلم دکلمدی . بیلدیکی عربجه ایله نه تکلمه نده انشایه اقتدار یوقدی . ژاپون خواجه نک ، طیرنا قلیزینک پاکلیکی ، البسه سنک نظافتی ، تندرستلیکی ، کوزلرنده یانان آتش ذکا و نور استکنا ، بزمکینک یاننده داهای زیاده پارلایور ، کوزه چارپیوردی . بیر کون سرای هایونه قادار کیتمک اوزره ، غایت مزین کیکیش و نفیس قطیفه ایله مفروش اولان سرای عربیه سنه ، ژاپون خواجه ایله مسلمان خواجه یان یانه اوطورمشلردی . عربیه هنوز حرکت ایتمه مشدی - خاطر لادیقجه حالا توپلرم نوریه پر و قیزاریم - بزم خواجه باشی عربیه نک خارجه دوغرو ا کدی ، ایله بورتی طوتدی ، مستکرمه بیر سس چیقاردی ، عربیه نک باصاماغی رباد ایتدی ؛ سیاه طیرناقلی و سوموکه ایصلاق پارماقلیخی او کوزلم عربیه نک قطیفه سنه سیلیدی . ژاپون خواجه افندی ، بو حالی کوردی ؛ سیاه سنده غایت درین بر استکراه و تبرد علامتی اوقوندی ؛ آره دن بیر هفته کچمه دن ژاپونیالی خواجه افندی ، دارالخلافه اسلامییه یی ترک ایتدی . بو ژاپونیالی راهب افندی « النظافة من الايمان » بیوران دین مبین اسلامک منتسبلریله کوروشمک و بلکه دین اسلامی قبول ایتک و وطنداشلرینه قبول ایتدیرمک فکريله کیشدی ؛ فقط »

تشریفات و آداب معاشرت

۱۳۲۹ ده (کتبخانه اجتهاد) ک ۳۴ نجی عددی او . لارق بو عنوانه یک لزومی بر کتاب نشر ایتمشک . محوری لطفی سیاوی یک در . باشنده عبدالله جودت طرفدن یازیلش اون صحیفه لک بر مقدمه وارد ، که آجی ، وحشی و کوربوز بر بلاغتک ، دافعه سنه دایما غلبه ایدن بر جاذبه سیله جاذب در .

بودفعه کتابک ایکنجی دفعه طبع ایدیلدیکنی عنونیتله کوریورز . کتابی هر کسک اوقوماسی و اوکره نه جکی احکام آدابی و نصوص معاشرتی حیاینده تطبیق ایتمه سی الزم در . مقدمه دن و متن اثر دن اک مهم پارچه لرینی استسناخ و قارئلر مزک نظر دقت و اهتمامه بر دفعه داهای عرض ایدرکن بونوره بعضی یکی فقره لرده علاوه ایدیورز . مقدمه دن :

آت ، یوروشیله و وضع و اندامیه تقدیر اولوندینی کیی انسانده آداب و اطواریله ، مناسبات و معاشرتده کی نزاکت و درستی ایله تقدیر اولونور . منیف پاشا صرحوم « بیر کیمسه نک درجه مدینتی آکلاماق ایچین کندیسيله بیر دفعه برابر طعام ایتک کافیدر » دیرمش . شبهه سز در ، که چانال بیچاق وارکن پارماق لریله لوقه یی یا قالا یان لوقه داهایطابقدن آیریلان آغزینی آچ قورتلر کیی بیر قاریش آجان و لوقه یی آغزنده ، دودا قلیخی ، دلیلی شاپیرداتارق نه زن ، چاتالک او جیله دیشنی قاریش دیران ، پیچته یی یلککنه و یا یاقاسنه طاقان و پیچته ایله ، سفرده آغزینی سیلن ، شهادت پارماغی ، بورننه و یا قولاغنه صوقاراق اوینایان ، آلفی دو قوندر دینی اکمک پارچه سنی و یا خود میوه یی برا قهرق باشقا اکمک پارچاسی و یا باشقا میوه انتخابیله مشغول اولان ، قهوه سنی ، هو بورده تهرک ایچن ، سواقده علی ملای الناس بورننک محتویاتی ، مندی لنک خارجه ایله تخلیه ایدن بر کیمسه نک ، موقع و عنوانی نه اولورسه اولسون متمدن آدمار مجلسنده هیچ بیر موقع قبولی یوقدر . لوا متقاعد لرندن کشمیری محمد صادق پاشا حاضر تلری بانا کچن کون ، تشریفات و آداب و معاشرت اوزره رینه بیر

بو و قعیه ی - مومت بویک مهم و قعیه ی - آکلانان
محترم ذات ، له الحمد بر حیات والیوم « متقاعدین
عسکریه تجارت آنونیم شرکئی وتعاون جمعیتی » مؤسسیدر .
موزی قابوغیله یین بر ذت ، دکل کرسی به ، مقام
معلا ی مشیخته چیقسه دخی آدام اولماشدر . لوقه
دوداقلرینه تماس ایتمه دیکجه دوداقلرینی آچامایی ولوقه یی
چینرکن دوداقلرینی مطلقاً قابالی طومایی بیلمه یین بر آدم ،
متمدن ، کزیده ، ممتاز ذاتلرک سفره سنده یر بولاماز .
نه عالم سیاستده ، نه عالم تجارتده حرمت وموفقیت یوزی
کوره منر .

ع . م .

متن کتابدن:

مراسم تشریفاتیله صورت تعلیمی ، حضور حکمداریده
محافظة سی لازمکن طور و حرکت .

هر مملکتک کنیدینه مخصوص اصول و مراسم
تشریفاتیسی وارددر . بونر کتابلرده بولونماز ، مکتبی ده
یوقر . بو دقایقه کسب اطلاع ایتک تجربه به ، دفته
و بیلمه دیکئی بیلنلردن اوکرنمکه متوققدر . مثلاً بر
حکمدارک ، بر ولی عهدک ، بر برنسک حضورینه فصل
چیقلاجاغی اونلرک معیتلرنده کی ماینجیلر وتشریفاتجیلر
عرض تعظیمانه کلن ذواته تفهیم ایدرلر ؛ فقط بعض نقاط
مهمه وارددر ، که بیلمه سی الزمدر . مثلاً بر حکمدار
حضورنده بولونان ذات - کیم اولورسه اولسون - یالکیز
کنیدیسنه ایراد ایدیلن سؤاللره جواب ویرمه لی در .
کنیدینی اونوتاراق حسب حاللره ویاخود اقتدار ودرایتی
اظهار ایچین آرزو کوستریلمه یین مطالعات وملاحظاته
قالقیشماق مخالف اصول ومنافی ادب وتربیه در . حکمدار ،
ولی عهد ویاخود اوزمره دن اولان برپرس مکالمه تک
نهایت بولدیغی ، قیام ایده رک ، ایما ایدر . اواشارت اوزرینه
در حال حضوردن چیقمه ایدر . آندن اول « افندی مزی
تصدیع ایتیم » دیوب قالقماق اصول تشریفاته تمامیه
منافی در .

بویوک بر ذاتک موقعاً کوچوک بر کیمسه ایله مصافحه
ایتمه سی اونا قارش بر التفات مخصوصیدر . بونراکتی

یره زانته ایدیلرک

انهای تقدیمده دائماً کوچوک ، بویوک ارائه اولو-
نور . حکمدار و برنسارک غیری الک عالی موقعلرده
بولونان ارککلر بیله ، قادینلره یره زانته ایدیلرلر .
بعده ماداملرک اسملری ذکر اولونور . مسافرلرینی
یکدیگرینه تقدیم ایتک خانه صاحبک وظیفه سی در . بزه
بو مهم نقطه ی اهمیت ویرلمه سی خطادر . بویوکجه بیر
سوسیه تده خانه صاحبی مسافرلرینی آغیرلاماقله مشغول
اولاجاغندن تقدیم خصوصی اهل ایده بیلیر ، بوندن
دولایی معذورددر . بناء علیه سنأ وموقعاً کوچوک اولانلر
دوستلری واسطه سیله کنیدیلرینی ماداملره ومنن ذواته
تقدیم ایتدیرمه لی درلر .

موقع احترام

آرايه ده ماداملری ومافوقده بولونانلری موقع احترام
اولان صاغ طرفه آلمالی در . یوله دائماً مافوقک صولنده
کیدیلر سی وشاید اوج کیشی برابر اولورسه الک بویوککنک
اورتایه آلمه یی اقتضا ایدر . [*]
طعام صوفره سنه ویاخود بیر سالوندن دیکر سالونه
رفاقت ایچین قادینلره صاغ قولی ویرمه لیدر .

[*] یا یا قالدیرمنده کیدیلرکن موقع شرف داهادوغریسی
طرف شرف ، دیوار ویا ابنه طرفی ، یعنی داهامین وداها
مخفوظ اولان طرف در . - طابع -

سوم - سوم

اوروپا بیلرده ، یولده راست کلتجه ، اولاً کو چوک
بویوک سبلاملار . بزده بیر مدتدن بری بو جهتده
قاریشمشدر . مملکت مزده اول امرده بویوک کوچوک
التفات ایتمه سی اوتهدنبری قبول اولونمشدی . کسب معارفه
اولونان بیرمادامه سوقاقده راست کلیندیکی وقت اول باول
ارککک تعظیم کارانه بیر طرزده سلام ویرمه سی لازمدر .
بو اصول انکلترونک غیری اوروپاک هریرنده جاریدر .
انکلتزده اولاقادینلرک سلام ویرمه لرینه انتظار اولونور .
طایماق ایسته مه یین بیرمادامک کندنجه اسبابی اولماق لازم
کله جکی جهتله ارککک سلام ویرمکدن اجتناب ایدر . بویوک
برذاتک رفاقتده کیدر ایکن محضا اوکا حرمة بروضعیت
احترامکارانه آلانله اوزات ایله برابر سلام ویرمک
مخالف ادبدر .

الدیون

بیر صالونه اثنای دخوله مصافحه ایتک اوزره صماغ
الده کی الدیون نی مهمه حال چیقارمالی در . صول الده کی الدیون
قالابیلر . حتی هر ایکسی ده چیقار اراق والده طوتاراق
ایجری کیرمک جائزدر .

دعوتلر ، ضیافتلر ، ناصل تناول ایتلی

طعامه دعوت اولونان کیمسه اجابت ایدمک چکی ویا
خود معذرتندن دولایی قبول ایدمک چکی و قتیله بیلدر .
مه لیدر . دعوت اولنان محله معین ساعته کیتمک شرطدر .
بویوک ضیافتلرده هر کسک محل مخصوصی تعیین اولونوب
صورت ترتیبی حاوی پلان مدعوینه ارا نه ایدیلک عادت
اولد یغندن قاریشیقلمغه میدان ویرمه مک اوزره یرینی ایجه
بلله مک اقتضا ایدر . طاباق دیکشدر یله سندک کی انتظامه
خالل کتیرمه مک و هر کسی بکلمه مک ایچین اوکنده کی
یمکی و قتیله بیتیرمکه اعتنا ایتلی آغزینی شاپورداتماق ،
چوربا ، قهوه و مشروبات ایچرایکن دیلی ایچهری چکدرک
کورولتو یایماق ، اکیمی و بانئی ییقله کسمک و کوزه
چاراباقی درجه ده دیشاری قاریشدر ماق ککیرمک ،
سوفریه اوزاق او طور ماق ، دیرسکلری سوفره اوزرینه
دایماق ، صندالیه اوزرنده صالانماق و طاباغی و چاتاق و قاشینی

حاولی ایله سیلمک مناسب دکلدر . گراز وارینک کبی
میوه چکدر کارینی طاباغک ایچنه نوکورور کبی آغزندن
چیقارمایوب چاتاک اوجیله آلاق طاباغک برکنارینه
براقاق لازمدر . حاولی ای آچوب دیز اوزره رینه قویمالی در .
چو جوقلره یاپیلدیجی کبی یاقالغه ایلیشدر یوب صالاندر .
ماملی در . یچته ایله آغز سیلمک تربیه سزک در . یچته
تماماً آچیلماق سزین دیز اوسته قونولور و هر مسافر
کلدی کجه یچته لک چاشیر خانه یه کیمه سنی ایجاب ایتدیرمک
بر حاله قونماق سزین تکرار قاتلانوب سوفره اوزرینه
براقیلیر .

چو جوقلر

چو جوقلرک ایشیمه مه سی لازمکن بر مسئله دن بحث
اولوناجانی وقت اولنری : « هایدی ، اوینامه یه کیدیکز »
دیه رک صالوندن چیقارمایوب کندیلرینه بر وظیفه نک
ایقامی سوسنی ویره مک بر ایش حاله ایتک و یا خود
اهمیتلرینی تزییده یاردم ایده مک بر امرک اعطاسی
وظیفه سنی تحمیل ایتک لازمدر . عکسی تقدیرده شبه لری
دعوت ایدیلش و بلکه ده قاپیدن استماع ایتلرینه یول
آچیلش اولور .

چو جوقلرله خدمتکارلر آراسنده لایبالیک تأسیفی
و خدمتکارلرک چو جوقلره « سن » خطابله توحیه کلام
ایتلری منع اولونمالی در .

آداب معاشرت حقنده بر فکر ویرمک ایچون چو
جوقلری خاطر شناسلمغه آلیشدر مالیدر . مثلا آرانیلان
برشیئی بولوب کتیرمک ، صندالیه سنی بویوک تقدیم ایتک
ویاشلی مسافر خانمک دیزینه اورنو اورتک کبی .

مخابره ، توصیه مکتوبلری

اوقونما سی مشکل یازی ایله مکتوب کوندرمک جائز
دکلدر . آلان مکتوبلره جواب ویرمک موافق تراکت
وتربیه در . برینه ویریه مک توصیه نامه نک آچیق اولاراق
اعطاسی اصولدندر . [*]

[*] دیگر بیر ذانه ویریلک اوزره بیر مکتوب ایچنه
مظروف بیر ایکینجی مکتوب قونولدی وقت ملفوف مکتوبک
ظرفی همه حال قاپاتماش اولاق شرط ادبدر . بویوک بیر
ذانه کونده ریلن مکتوب ایچنه ، بیر باشقاسنه ویریلک
اوزره ایکینجی بر مکتوب لف ایتکده ادبه غایر و حرمت سزک
اولور . - اجتهاد -

سوقاغہ

طاغہ جیفانہ قور

دوام و ختام

«قادیمنہ ایلہ کرم دہدہ» حکایہ سی دہ مظلوم ومد-
هوش (آناطولو) دن آلمش بر دیام در. (بیغمالیون)
کبی، خالدہ ادیبہ خانم افندی کندی مخلوق فکریسنک
حیران ونالانیدر: «بتون آرزوم یالکیز کوزلریمی
قاباق دکل قافامک ایچندہ دہ متادیاً فاجعہ کورن ایشیقلمی
سوندورمک، آغریدن طومش کبی دوشن باشملہ اوزون
اویومق ایستہ یوردم.» دیور. فاجعہ کورن دیور،
صانیرم کہ فاجعہ کوستہرن دیمک ایستہ یور. او شعلہ
ذکادن او مشعلہ دن، اولمہ دن بحثاً یکرمی بدی سنہ اول
«سن، آہ، اولمہ کہ یک دوردن هویداسین.

نہ بن غریبہ نہاسین، نہ خلقہ هویداسین»

دیدیکمز زمان عینی حساسیتلہ عافیتدار ایدک. بشریتک
یقظہ انصاف ومحبتی مشعلہ سندن اوچاقاق اولمہ یی حالا
اوزاق، اوزاق یک اوزاق کورمکدہ یز. اویلہ اولماسہ
ایدی تشریحنہ تحمل اولونمایان بو فاجعہ یی خالدہ خانم
افندی «یانغین، قان وخجالت» کلمہ لریلہ بیتیرمزدی.
(مکارہ جی محمد) حکایہ لریک اک اوزونیدر. بو از
قوتلی اولماقلہ برابر آز کوزل دکلدر. اعمالی یک
کسکین خطرلہ ترسیم ایتشد در. بر سہو ترتیبہ اوغرا-
دینی حس اولونان او فقرہ، حکایہ نک اک زیادہ یورک
صیزلاتیجی بریدر. آقسرای یوقوشنی برچوق اوکندبرہ
ضرہ سیلہ چیقان وقاباق یوکلی عربہ یی مضطربانہ چکن
اوکوزلر یاربیم پوستاللی مکارہ جی محمد، نہ کوزل ترسیم
اولونمشدر. حکایہ نویسنک قلبی بعضاً نہ بیوک قدرتلہ
بر رسام فورچہ سی اولیور!

(شینک قرہ حسینی) کتابک صوک حکایہ سیدر.
«اتومویسلار غضبلی غضبلی خیرلارکن»... «بوقادین
هر اقسام بو آتشک سون کولککسندہ یناغنی قوجہ سنک
رسمنک اوستہ قویوب بویلہ آغلا یور. جان دوداقلرندن
بورسیمی اویلہ اوپیور. بوقادار درین وقوی حسرت زدہ
کوردم»... «بیلدیز کوزلری، دیوارلری وقارانلی
دلدی کتدی»... شین اورادہ طاوانک، دیوارلرک
اسمر کولککلری ایچندہ اضطرابی، حسرتی، قادیلانی

سوقاغہ چیقانلر لایق ومناسب بر صورتلہ کینمہ لیدرلر
فامیلیا قادینلری نظر دقتی جلب ایدہ جک البسہ اکتسا
ایتمک لری کبی قوقوسی زیادہ عطاریات قوللانمزلر ودوز
کون سورمزلر. یایا چیققدقلری وقت صاغہ وصولہ
باقہ دن یوللرینہ دوام ایدرلر. بر ناموسلو قادین یولہ
چیرکین بر حرف اندازلنہ معروض قالسا ایشیتمہ مش
کبی داورانملیدر.

بیادہ قالدیرمنده مسن برذاتہ تصادف اولندقدہ آکا
یول آچق لازمدر. مسن بر ذات ویاخود مافوق
ایلہ سوقاغہ چیقلمش ایسہ آدی آنلر ککینہ کورہ
اویدرمالیدر.

بعض کیمسہ لریک یولہ ایکی دہ بر توقف ایدہ لری فکریلری
مفصلاً تقریرہ قالدشمہ لری چیرکیندر.

اوطیہ کیرمک وارطورما

زیارتنہ کیدیلن بر ذاتک قبول اوطہ سنہ پالطو ویا
پارده سسو ایلہ کیرمک تربیہ سزلک در. هلہ آیاغندہ
لاستیک ایلہ بر قبول صاوننہ کیرمک یک فنا ثابیر اجرا
ایدن بر جہل آداب در. اوطہ دہ اوطورورکن آیاغنی
اوکندہ کی چیغارہ اسکملہ لرینک آلت قانہ ویا بیرصندالیہ
چکوب بر طرفنہ آیاغنی فویماق، ویانندہ اوطوردینی
یازی ماصہ سنہ آیاغنی طایاماق، بر آدامک تربیہ مدنیہ دن
محرومیتی ویوکسک جمعیتلہ کیرمہ یلایق اولمادینی کوستہریر
وحاضر ونک کیزی کیزی نفرت واستحقارینی اویادیریر
حرکتلدر.

کتاب استعارہ ایتک

(وولتہرک دیدیکی وجہلہ اعارہ ایدیلن کتابک نصیبی
غائب اولماق وهر حالہ مطلقا بوزولمش، کیرلمش اسکیمش
اولاراق نادراً عودت ایتکدر. هیچ بر کیمسہ کوکل
خوشلغیلہ کتاب اعارہ ایتز. بناء علیہ کیمسہ دن کتاب
استعارو ممکن مرتبہ کیمسہ یاعارہ ایتمہ مک لازمدر. برذاتک
کتبخانہ سندن امانت کتاب آلماق او کتبخانہ صاحبی
مضطرب ایتکدر وبناء علیہ مغایر آداب و نزا کتدر.